

**CULEGERE DE LEGISLAȚIE ȘI JURISPRUDENȚĂ
PENTRU EXAMENUL DE ABSOLVIRE
A INM ȘI PENTRU ABSOLVENȚII INM, JUDECĂTORI
ȘI PROCURORI**

Etică și organizare judiciară

Constituția României, Republicată în Monitorul Oficial nr. 767/2003	5
Legea nr. 161/2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice, și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției	8
Legea nr. 367/2022 privind dialogul social	11
Legea nr. 303/2022 privind statutul judecătorilor și procurorilor	12
Legea nr. 304/2022 privind organizarea judiciară.....	134
Legea nr. 305/2022 privind Consiliul Superior al Magistraturii.....	189
Legea nr. 176/2010 privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice, pentru modificarea și completarea Legii nr. 144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea agenției naționale pentru integritate precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative	238
Codul deontologic al judecătorilor și procurorilor din 24.08.2005	240
Regulamentul de ordine interioară al instanțelor judecătorești din 22.12.2022	243
Codul de procedură civilă din 2010	321
Codul de procedură penală din 2010	326
Cauza Micallef împotriva Maltei	332
Cauza Kyprianou împotriva Ciprului	361
Cauza Tocono și Profesorii prometeiști c. Moldovei	409
Cauza Ozpinar împotriva Turciei	418
Hotărârea din 16 septembrie 2014 în cauza Fodor împotriva României	440
Hotărârea din 28 aprilie 2005, definitivă la 28 iulie 2005, în Cauza Albina împotriva României	447
Hotărârea din 23 iunie 2016 în Cauza Baka împotriva Ungariei.....	459
Hotărârea Curții (Marea Cameră) 27 februarie 2018(*).....	549

CONSTITUȚIA ROMÂNIEI, REPUBLICATĂ ÎN MONITORUL OFICIAL NR. 767/2003

CAPITOLUL VI Autoritatea judecătorească

SECȚIUNEA 1 Instanțele judecătorești

ARTICOLUL 124. Înfăptuirea justiției (1) Justiția se înfăptuiește în numele legii.

(2) Justiția este unică, imparțială și egală pentru toți.

(3) Judecătorii sunt independenți și se supun numai legii.

ARTICOLUL 125. Statutul judecătorilor (1) Judecătorii numiți de Președintele României sunt inamovibili, în condițiile legii.

(2) Propunerile de numire, precum și promovarea, transferarea și sancționarea judecătorilor sunt de competența Consiliului Superior al Magistraturii, în condițiile legii sale organice.

(3) Funcția de judecător este incompatibilă cu orice altă funcție publică sau privată, cu excepția funcțiilor didactice din învățământul superior.

ARTICOLUL 126. Instanțele judecătorești (1) Justiția se realizează prin Înalta Curte de Casație și Justiție și prin celelalte instanțe judecătorești stabilite de lege.

(2) Competența instanțelor judecătorești și procedura de judecată sunt prevăzute numai prin lege.

(3) Înalta Curte de Casație și Justiție asigură interpretarea și aplicarea unitară a legii de către celelalte instanțe judecătorești, potrivit competenței sale.

(4) Compunerea Înaltei Curți de Casație și Justiție și regulile de funcționare a acesteia se stabilesc prin lege organică.

(5) Este interzisă înființarea de instanțe extraordinare. Prin lege organică pot fi înființate instanțe specializate în anumite materii, cu posibilitatea participării, după caz, a unor persoane din afara magistraturii.

(6) Controlul judecătoresc al actelor administrative ale autorităților publice, pe calea contenciosului administrativ, este garantat, cu excepția celor care privesc raporturile cu Parlamentul, precum și a actelor de comandament cu caracter militar. Instanțele de contencios administrativ sunt competente să soluționeze cererile persoanelor vătămate prin ordonanțe sau, după caz, prin dispoziții din ordonanțe declarate neconstituționale.

ARTICOLUL 127. Caracterul public al dezbaterilor Ședințele de judecată sunt publice, afară de cazurile prevăzute de lege.

ARTICOLUL 128. Folosirea limbii materne și a interpretului în justiție (1) Procedura judiciară se desfășoară în limba română.

(2) Cetățenii români aparținând minorităților naționale au dreptul să se exprime în limba maternă în fața instanțelor de judecată, în condițiile legii organice.

(3) Modalitățile de exercitare a dreptului prevăzut la alineatul (2), inclusiv prin folosirea de interpreți sau traduceri, se vor stabili astfel încât să nu împiedice buna administrare a justiției și să nu implice cheltuieli suplimentare pentru cei interesați.

(4) Cetățenii străini și apatrizii care nu înțeleg sau nu vorbesc limba română au dreptul de a lua cunoștință de toate actele și lucrările dosarului, de a vorbi în instanță și de a pune concluzii, prin interpret; în procesele penale acest drept este asigurat în mod gratuit.

ARTICOLUL 129. Folosirea căilor de atac Împotriva hotărârilor judecătorești, părțile interesate și Ministerul Public pot exercita căile de atac, în condițiile legii.

ARTICOLUL 130. Poliția instanțelor Instanțele judecătorești dispun de poliția pusă în serviciul lor.

SECȚIUNEA a 2-a Ministerul Public

ARTICOLUL 131. Rolul Ministerului Public (1) În activitatea judiciară, Ministerul Public reprezintă interesele generale ale societății și apără ordinea de drept, precum și drepturile și libertățile cetățenilor.

(2) Ministerul Public își exercită atribuțiile prin procurori constituiți în parchete, în condițiile legii.

(3) Parchetele funcționează pe lângă instanțele de judecată, conduc și supraveghează activitatea de cercetare penală a poliției judiciare, în condițiile legii.

ARTICOLUL 132. Statutul procurorilor (1) Procurorii își desfășoară activitatea potrivit principiului legalității, al imparțialității și al controlului ierarhic, sub autoritatea ministrului justiției.

(2) Funcția de procuror este incompatibilă cu orice altă funcție publică sau privată, cu excepția funcțiilor didactice din învățământul superior.

SECȚIUNEA a 3-a Consiliul Superior al Magistraturii

ARTICOLUL 133. Rolul și structura (1) Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției.

(2) Consiliul Superior al Magistraturii este alcătuit din 19 membri, din care:

a) 14 sunt aleși în adunările generale ale magistraților și validați de Senat; aceștia fac parte din două secții, una pentru judecători și una pentru procurori; prima secție este compusă din 9 judecători, iar cea de-a doua din 5 procurori;

b) 2 reprezentanți ai societății civile, specialiști în domeniul dreptului, care se bucură de înaltă reputație profesională și morală, aleși de Senat; aceștia participă numai la lucrările în plen;

c) ministrul justiției, președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție și procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.

(3) Președintele Consiliului Superior al Magistraturii este ales pentru un mandat de un an, ce nu poate fi reînnoit, dintre magistrații prevăzuți la alineatul (2) litera a).

(4) Durata mandatului membrilor Consiliului Superior al Magistraturii este de 6 ani.

(5) Hotărârile Consiliului Superior al Magistraturii se iau prin vot secret.

(6) Președintele României prezidează lucrările Consiliului Superior al Magistraturii la care participă.

(7) Hotărârile Consiliului Superior al Magistraturii sunt definitive și irevocabile, cu excepția celor prevăzute la articolul 134 alineatul (2).

ARTICOLUL 134. Atribuții (1) Consiliul Superior al Magistraturii propune Președintelui României numirea în funcție a judecătorilor și a procurorilor, cu excepția celor stagieri, în condițiile legii.

(2) Consiliul Superior al Magistraturii îndeplinește rolul de instanță de judecată, prin secțiile sale, în domeniul răspunderii disciplinare a judecătorilor și a procurorilor, potrivit procedurii stabilite prin legea sa organică. În aceste situații, ministrul justiției, președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție și procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție nu au drept de vot.

(3) Hotărârile Consiliului Superior al Magistraturii în materie disciplinară pot fi atacate la Înalta Curte de Casație și Justiție.

(4) Consiliul Superior al Magistraturii îndeplinește și alte atribuții stabilite prin legea sa organică, în realizarea rolului său de garant al independenței justiției.

**LEGEA NR. 161/2003 PRIVIND UNELE MĂSURI PENTRU
ASIGURAREA TRANSPARENȚEI ÎN EXERCITAREA
DEMNITĂȚILOR PUBLICE, A FUNCȚIILOR PUBLICE,
ȘI ÎN MEDIUL DE AFACERI, PREVENIREA ȘI SANȚIONAREA
CORUPȚIEI**

**Publicată în Monitorul Oficial nr. 279/21 aprilie 2003, cu modificările și
completările ulterioare**

CAPITOLUL V

Reglementări privind magistrații

Art. 101. Funcția de judecător și procuror este incompatibilă cu orice altă funcție publică sau privată, cu excepția funcțiilor didactice din învățământul superior.

Art. 102. Magistraților le este interzis:

- a)** să desfășoare activități de arbitraj în litigii civile, comerciale sau de altă natură;
- b)** să aibă calitatea de asociat, membru în organele de conducere, administrare sau control la societăți civile, societăți reglementate de Legea nr. 31/1990, republicată, cu modificările și completările ulterioare, inclusiv bănci sau alte instituții de credit, societăți de asigurare sau financiare, companii naționale, societăți naționale ori regii autonome;
- c)** să desfășoare activități comerciale, direct sau prin persoane interpose;
- d)** să aibă calitatea de membru al unui grup de interes economic.

Art. 103. (1) Magistrații nu se subordonează scopurilor și doctrinelor politice.

(2) Magistrații nu pot să facă parte din partide politice ori să desfășoare activități cu caracter politic.

(3) Magistrații au obligația ca, în exercitarea atribuțiilor, să se abțină de la exprimarea sau manifestarea convingerilor lor politice.

Art. 104. Magistraților le este interzisă orice manifestare contrară demnității funcției pe care o ocupă ori de natură să afecteze imparțialitatea sau prestigiul acesteia.

Art. 105. (1) Magistraților le este interzis să participe la judecarea unei cauze, în calitate de judecător sau procuror:

- a)** dacă sunt soți sau rude până la gradul IV inclusiv între ei;
- b)** dacă ei, soții sau rudele lor până la gradul IV inclusiv au vreun interes în cauză.

(2) Dispozițiile alin. (1) se aplică și magistratului care participă, în calitate de judecător sau procuror, la judecarea unei cauze în căile de atac, atunci când soțul sau ruda până la gradul IV inclusiv a magistratului a participat, ca judecător sau procuror, la judecarea în fond a acelei cauze.

(3) Dispozițiile alin. (1) și (2) se completează cu prevederile Codului de procedură civilă și ale Codului de procedură penală referitoare la incompatibilități, abținere și recuzare.

Art. 106. (1) Judecătorul care devine avocat nu poate pune concluzii la instanța unde a funcționat, timp de 2 ani de la încetarea calității de judecător.

(2) Procurorul care devine avocat nu poate acorda asistență juridică la organele de urmărire penală din localitatea unde a funcționat, timp de 2 ani de la încetarea calității de procuror.

Art. 107. Magistrații au obligația de a aduce de îndată la cunoștința președintelui instanței sau, după caz, a procurorului general în subordinea căruia funcționează orice ingerință în actul de justiție, de natură politică sau economică, din partea unei persoane fizice sau juridice ori a unui grup de persoane.

Art. 108. (1) Încălcarea dispozițiilor art. 101-105 și 107 constituie abateri disciplinare și se sancționează, în raport cu gravitatea abaterilor, cu:

a) suspendarea din funcție pe timp de maximum 6 luni;

b) îndepărtarea din magistratură.

(2) Sancțiunile disciplinare se aplică de către Consiliul Superior al Magistraturii, potrivit procedurii stabilite în Legea nr. 92/1992 pentru organizarea judecătorească, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

(3) Judecătorul sau procurorul sancționat cu îndepărtarea din magistratură nu poate ocupa nici o funcție de specialitate juridică timp de 3 ani.

Art. 109. (1) Magistrații pot participa la elaborarea de publicații sau studii de specialitate, a unor lucrări literare ori științifice sau la emisiuni audiovizuale, cu excepția celor cu caracter politic.

(2) Magistrații pot fi membri ai unor comisii de examinare sau de elaborare a unor proiecte de acte normative, a unor documente interne sau internaționale.

CAPITOLUL VI **Dispoziții comune**

Art. 111. (1) Persoanele care exercită demnitățile publice și funcțiile publice prevăzute în prezentul titlu vor depune o declarație de interese, pe propria răspundere, cu privire la funcțiile și activitățile pe care le desfășoară, cu excepția celor legate de mandatul sau funcția publică pe care o exercită.

(2) Funcțiile și activitățile care se includ în declarația de interese sunt:

a) calitatea de asociat sau acționar la societăți reglementate de Legea nr. 31/1990, republicată, cu modificările și completările ulterioare, companii/societăți naționale, instituții de credit, grupuri de interes economic, precum și membru în asociații, fundații sau alte organizații neguvernamentale;

b) funcția de membru în organele de conducere, administrare și control ale societăților reglementate de Legea nr. 31/1990, republicată, cu modificările și completările ulterioare, regiilor autonome, companiilor/societăților naționale, instituțiilor de credit, grupurilor de interes economic, asociațiilor sau fundațiilor ori al altor organizații neguvernamentale;

c) calitatea de membru în cadrul asociațiilor profesionale și/sau sindicale;

d) calitatea de membru în organele de conducere, administrare și control, retribuite sau neretribuite, deținute în cadrul partidelor politice, funcția deținută și denumirea partidului politic.

(3) Persoanele prevăzute la alin. (1), care nu îndeplinesc alte funcții sau nu desfășoară alte activități decât cele legate de mandatul sau funcția pe care o exercită, depun o declarație în acest sens.

Art. 114. (1) Se interzice folosirea de către o persoană care exercită o demnitate publică sau o funcție publică dintre cele prevăzute în prezentul titlu, în interes privat, a simbolurilor care au legătură cu exercițiul demnității sau funcției sale.

(2) Se interzice folosirea sau permisiunea de a folosi numele însoțit de calitatea persoanei care exercită demnitățile publice și funcțiile publice prevăzute în prezentul titlu în orice formă de publicitate a unui agent economic român sau străin, precum și a vreunui produs comercial, național sau străin.

(3) Se interzice folosirea sau permisiunea de a folosi imaginea publică, numele, vocea sau semnătura persoanei care exercită demnitățile publice și funcțiile publice prevăzute în prezentul titlu pentru orice formă de publicitate privitoare la o activitate care aduce profit, cu excepția publicității gratuite pentru scopuri caritabile.

(4) Se interzice persoanelor care exercită o demnitate publică sau o funcție publică dintre cele prevăzute în prezentul titlu folosirea sau exploatarea directă sau indirectă a informațiilor care nu sunt publice, obținute în legătură cu exercitarea atribuțiilor, în scopul obținerii de avantaje pentru ei sau pentru alții.

LEGEA NR. 367/2022 PRIVIND DIALOGUL SOCIAL

Publicată în Monitorul Oficial, Partea I, Nr. 1238 din 22 decembrie 2022

Legea dialogului social nr. 62/2011 a fost abrogată și înlocuită cu Legea nr. 367/2022 privind dialogul social (prin Legea nr. 367/2022)

TITLUL II

Organizațiile sindicale

CAPITOLUL I

Dispoziții generale

Art. 4. Persoanele care dețin funcții de demnitate publică sau asimilate acestora, conform legii, magistrații, personalul cu statut militar din Ministerul Apărării Naționale, Ministerul Afacerilor Interne, Serviciul Român de Informații, Serviciul de Protecție și Pază, Serviciul de Informații Externe și Serviciul de Telecomunicații Speciale, unitățile și/sau subunitățile din subordinea ori coordonarea acestora, nu pot constitui și/sau adera la o organizație sindicală.

TITLUL VII

Reglementarea modalităților de soluționare a conflictelor de muncă

CAPITOLUL V

Greva

Art. 170 (fostul art. 202 din Legea nr. 62/2011). Nu pot declara grevă: procurorii, judecătorii, personalul militar și personalul cu statut special din cadrul Ministerului Apărării Naționale, al Ministerului Afacerilor Interne, al Ministerului Justiției și din instituțiile și structurile din subordinea sau coordonarea acestora, inclusiv al Administrației Naționale a Penitenciarelor, al Serviciului Român de Informații, al Serviciului de Informații Externe, al Serviciului de Telecomunicații Speciale, personalul angajat de forțele armate străine staționate pe teritoriul României, precum și alte categorii de personal cărora li se interzice exercitarea acestui drept prin lege.

**LEGEA NR. 303/2022 PRIVIND STATUTUL JUDECĂTORILOR
ȘI PROCURORILOR**

Publicată în Monitorul Oficial, Partea I, nr. 1102 din 16 noiembrie 2022

**TITLUL I
Dispoziții generale**

Art. 1. - (1) Magistratura este activitatea judiciară desfășurată de judecători în scopul îndeplinirii justiției și de procurori în scopul apărării intereselor generale ale societății, a ordinii de drept, precum și a drepturilor și libertăților cetățenilor.

(2) Judecătorii și procurorii au calitatea de magistrați. Cariera judecătorilor este separată de cariera procurorilor.

Art. 2. - (1) Judecătorii numiți de Președintele României sunt inamovibili, în condițiile prezentei legi.

(2) Judecătorii inamovibili pot fi mutați prin transfer, delegare, detașare sau promovare, numai cu acordul lor, și pot fi suspendați sau eliberați din funcție în condițiile prevăzute de prezenta lege.

(3) Judecătorii sunt independenți și se supun numai legii. Judecătorii soluționează cauzele în baza legii, cu respectarea drepturilor procesuale ale părților, fără constrângeri, influențe, presiuni, amenințări sau intervenții directe sau indirecte din partea oricărei persoane sau autorități.

(4) Orice persoană, organizație, autoritate sau instituție este datoare să respecte independența judecătorilor.

Art. 3. - (1) Procurorii numiți de Președintele României se bucură de stabilitate și sunt independenți, în condițiile legii. Procurorii își desfășoară activitatea potrivit principiilor legalității, imparțialității și controlului ierarhic, sub autoritatea ministrului justiției.

(2) În efectuarea și supravegherea urmăririi penale, precum și în soluțiile dispuse, procurorul este independent, în condițiile prevăzute de lege.

(3) Procurorii care se bucură de stabilitate pot fi mutați prin transfer, detașare, delegare sau promovare, numai cu acordul lor. Ei pot fi suspendați sau eliberați din funcție în condițiile prevăzute de prezenta lege.

Art. 4. - (1) Judecătorii și procurorii sunt obligați ca, prin întreaga lor activitate, să asigure supremația legii, să respecte drepturile și libertățile persoanelor, precum și egalitatea lor în fața legii și să asigure un tratament juridic nediscriminatoriu tuturor participanților la procedurile judiciare, indiferent de calitatea acestora, să respecte Codul deontologic al judecătorilor și procurorilor și să participe la formarea profesională continuă.

(2) Judecătorii și procurorii trebuie să se asigure, în toate stadiile unui proces, că drepturile și libertățile individuale sunt garantate și că ordinea publică este protejată.

(3) Judecătorii și procurorii își desfășoară activitatea cu bună-credință și în mod imparțial, asigurând inclusiv aparența de imparțialitate.

(4) Judecătorii nu pot refuza să judece pe motiv că legea nu prevede, este neclară sau incompletă.

TITLUL II Cariera judecătorilor și procurorilor

CAPITOLUL I

Admiterea la Institutul Național al Magistraturii și formarea profesională inițială a judecătorilor și procurorilor

Art. 5. - (1) Admiterea la Institutul Național al Magistraturii se face prin concurs, pe baza competenței profesionale, a aptitudinilor și a bunei reputații, cu respectarea principiilor transparenței și egalității.

(2) Admiterea în magistratură și formarea profesională inițială în vederea ocupării funcției de judecător și procuror se realizează prin Institutul Național al Magistraturii.

(3) Poate fi admisă la Institutul Național al Magistraturii persoana care îndeplinește cumulativ următoarele condiții:

- a) are cetățenia română, domiciliul în România și capacitate deplină de exercițiu;
- b) este licențiată în drept;
- c) nu are antecedente penale și se bucură de o bună reputație;
- d) cunoaște limba română;
- e) este aptă, din punct de vedere medical și psihologic, pentru exercitarea funcției.

Art. 6. - (1) Data și locul concursului de admitere prevăzut la art. 5 alin. (1), calendarul de desfășurare a concursului, numărul de locuri scoase la concurs, cuantumul taxei de înscriere, tematica și bibliografia de concurs, precum și cererea de înscriere tipizată se stabilesc prin hotărâre a Plenului Consiliului Superior al Magistraturii.

(2) Pentru înscrierea la concursul prevăzut la art. 5 alin. (1), candidatul plătește o taxă al cărei cuantum se stabilește în funcție de cheltuielile necesare pentru organizarea concursului. Taxa de înscriere la concurs se restituie în cazul unor situații obiective de împiedicare a participării la concurs intervenite înainte de susținerea primei probe a concursului.

(3) Numărul locurilor scoase la concurs se stabilește în funcție de numărul de posturi de judecători și procurori vacante, precum și de cele care vor fi înființate.

(4) Datele prevăzute la alin. (1) se publică pe pagina de internet a Consiliului Superior al Magistraturii și pe cea a Institutului Național al Magistraturii cu cel puțin 60 de zile înainte de data stabilită pentru concurs.

(5) Posturile vacante de personal de specialitate juridică asimilat judecătorilor și procurorilor din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii și al instituțiilor coordonate de consiliu sau subordonate consiliului, al Ministerului Public ori al Ministerului Justiției și instituțiilor coordonate sau subordonate acestuia, care se ocupă prin concursul de admitere prevăzut la art. 5 alin. (1), se publică odată cu anunțul referitor la concursul de admitere la Institutul Național al Magistraturii, prevederile prezentului capitol fiind aplicabile în mod corespunzător și în cazul admiterii pe aceste posturi. Pentru Ministerul Justiției și instituțiile coordonate sau subordonate acestuia și Ministerul Public, posturile care se scot la concurs se stabilesc de fiecare din cele două instituții, după caz.

(6) În cuprinsul cererii de înscriere, candidatul optează fie pentru posturile de auditori de justiție, fie pentru posturile vacante de personal de specialitate juridică asimilat judecătorilor și procurorilor, fără a se indica instituția în cadrul căreia este postul vacant, putându-se formula o singură opțiune.

Art. 7. - (1) Pentru concursul de admitere prevăzut la art. 5 alin. (1), Plenul Consiliului Superior al Magistraturii numește comisia de organizare a concursului,